

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

246809

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของหัวหน้าหอผู้ป่วยกับความพึงพอใจในงานของ
พยาบาลประจำการ โรงพยาบาลศูนย์กลาง นครหลวงเวียงจันทน์

ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

THE RELATIONSHIP BETWEEN HEAD NURSE'S LEADERSHIP AND

JOB SATISFACTION OF STAFF NURSES IN VIENTIANE

CAPITAL CENTRE HOSPITAL LAO PEOPLE'S

DEMOCRATIC REPUBLIC

นางสาวอรทิมา พุทวงษ์

วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

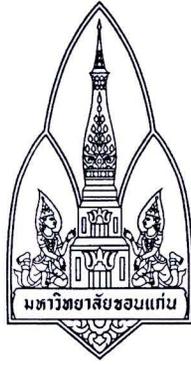
พ.ศ. 2553

600251119

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

246809

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของหัวหน้าหอผู้ป่วยกับความพึงพอใจในงานของ
พยาบาลประจำการ โรงพยาบาลศูนย์กลาง นครหลวงเวียงจันทน์
ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

THE RELATIONSHIP BETWEEN HEAD NURSE'S LEADERSHIP AND
JOB SATISFACTION OF STAFF NURSES IN VIENTIANE
CAPITAL CENTRE HOSPITAL LAO PEOPLE'S
DEMOCRATIC REPUBLIC

นางสาวอรพิม พุทธวงษ์

วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

พ.ศ. 2553

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของหัวหน้าหอผู้ป่วยกับความพึงพอใจในงานของ
พยาบาลประจำการ โรงพยาบาลศูนย์กลาง นครหลวงเวียงจันทน์
ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

นางสาวอรพิม พุทธวงษ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น

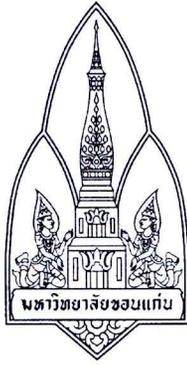
พ.ศ. 2553

**THE RELATIONSHIP BETWEEN HEAD NURSE'S LEADERSHIP AND
JOB SATISFACTION OF STAFF NURSES IN VIENTIANE
CAPITAL CENTRE HOSPITAL LAO PEOPLE'S
DEMOCRATIC REPUBLIC**

MISS OLAPHIM PHOUTHAVONG

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENTS OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF NURSING SCIENCE
IN NURSING ADMINISTRATION
GRADUATE SCHOOL KHON KAEN UNIVERSITY**

2010

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

หลักสูตร

พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล

ชื่อวิทยานิพนธ์: ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของหัวหน้าหอผู้ป่วยกับความพึงพอใจในงาน
ของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลศูนย์กลาง นครหลวงเวียงจันทน์ประเทศ
สาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว

ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์: นางสาว อรพิม พุทธวงษ์

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์:

รองศาสตราจารย์ วัฒวรรณ พันธุ์พฤกษ์	ประธาน กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร. มาริสา ไกรฤกษ์	กรรมการ
นางสาว เขียวลักษณ์ หาญวชิรพงศ์	กรรมการ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์:

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. มาริสา ไกรฤกษ์)

อาจารย์ที่ปรึกษา

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. ลำปาง แม่นมาตย์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. เอี่ยมพร ทองกระจ่าย)

คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น

อรพิม พุทธวงษ์. 2553. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของหัวหน้าหอผู้ป่วยกับความพึงพอใจ
ในงานของพยาบาลประจำการโรงพยาบาลศูนย์กลาง นครหลวงเวียงจันทน์ ประเทศ
สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. วิทยานิพนธ์ ปริญญาพยาบาลศาสตรมหา
บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: รองศาสตราจารย์ ดร. มาริสา ไกรฤกษ์

บทคัดย่อ

246809

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยายแบบการศึกษาสหสัมพันธ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา
ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของหัวหน้าหอผู้ป่วยกับความพึงพอใจในงานของพยาบาล
ประจำการ โรงพยาบาลศูนย์กลาง นครหลวงเวียงจันทน์ ประเทศ สาธารณรัฐประชาธิปไตย
ประชาชนลาว (ส.ป.ป.ลาว) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ พยาบาลประจำการระดับ
วิชาชีพที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือ ประกาศนียบัตร ชั้นกลางและชั้นต้น ขึ้นไป จำนวน
205 คน ซึ่งปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยต่างๆของโรงพยาบาลจำนวน 4 แห่ง โดยเครื่องมือที่ใช้ในการ
วิจัยเป็นแบบสอบถามภาวะผู้นำของหัวหน้าหอผู้ป่วยที่ได้ปรับปรุงจากแบบสอบถามของ เพทาย
นภานุเคราะห์ (2003) ซึ่งได้มีการพัฒนาโดยการใช้พฤติกรรมภาวะผู้นำของ Kouzes and Posner
(1995) เครื่องมือแบบสอบถามความพึงพอใจในงานถูกปรับปรุงมาจาก อรทัย นนทเพท (1999) ซึ่ง
ได้มีการพัฒนาโดยใช้แนวคิดความพึงพอใจในงานของ Stamp and Pitmonds (1986). ค่าสัมประสิทธิ์
ความเที่ยงของแบบสอบถามทั้ง 2 ชุด เท่ากับ 0.83 และ 0.81ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจก
แจงหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน
และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ.

ผลการศึกษาของการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำของหัวหน้าหอผู้ป่วยตามการรับรู้ของพยาบาล
ประจำการ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับสูง และความพึงพอใจในงานของพยาบาลประจำการ
โดยรวม และในรายด้านอยู่ในระดับสูง. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ภาวะผู้นำของหัวหน้า
หอผู้ป่วยกับความพึงพอใจในงานของพยาบาลประจำการมีความสัมพันธ์ทางบวก ($r = 0.51$) อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01.ตัวแปรที่ร่วมกันพยากรณ์ความพึงพอใจในงานของพยาบาล
ประจำการคือภาวะผู้นำ ด้าน การเสริมสร้างกำลังใจ และด้านการทำให้ผู้อื่นได้แสดงความสามารถ
สามารถร่วมกันพยากรณ์ความพึงพอใจในงานของพยาบาลประจำการได้ร้อยละ 25.7 ของความ
แปรปรวนสมการพยากรณ์เป็นดังนี้

246809

$Z_{sat} = .315$ การเสริมสร้างกำลังใจ + $.242$ การทำให้ผู้อื่นได้แสดงความสามารถ (สมการ
ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน)

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้ พบว่าหัวหน้าหอผู้ป่วยควรมีการพัฒนาและส่งเสริมภาวะ
ผู้นำของตนเองให้ก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง และ เสริมสร้างกำลังใจให้แก่พยาบาลประจำการเพื่อสร้าง
ความพึงพอใจให้พวกเขามีขวัญ และกำลังใจในการปฏิบัติงานอย่างมีคุณภาพและเป็นผลดีต่อ
หน่วยงานและองค์กรต่อไป

Olaphim Phouthavong. 2010. **The Relationship between Head Nurse's Leadership and Job**

Satisfaction of Staff Nurse in Vientiane Capital Centre Hospital Lao

People's Democratic Republic. Master of Nursing Science Thesis In Nursing

Administration Graduate School, Khon Kaen University.

Thesis Advisor: Assoc. Prof. Dr. Marisa Krairish

ABSTRACT

246809

The purpose of this descriptive and predictive research was to study the relationship between head nurse's leadership and job satisfaction of staff nurses working in Vientiane capital center hospitals in Lao People's Democratic Republic. A random sample of 205 registered nurses who graduated Bachelor degree or Certificate in Middle and First level of nursing education and working in 4 hospitals participated in this study. Head nurse's leadership was measured by a questionnaire adapted from Paetai Napanukraw (2003) which was developed by using leadership behaviors proposed by Kouzes and Posner (1995). Job satisfaction was measured by a questionnaire adapted from Oratai Nontapate (1999) which was developed by using job satisfaction dimensions explained by Stamp and Pitmonds (1986). The reliability coefficients of the two questionnaires were 0.83 and 0.81, respectively. Frequency, percentage, mean and standard deviation calculations and Pearson correlation and stepwise regression analysis were used to assess research data.

The results of the present research showed that head nurses' leadership in overall and in each perspective perceived by registered nurses were in high level. Registered nurses' job satisfactions in overall and in each perspective were in high level. An analysis of relationships between head nurses' leadership behaviors and job satisfaction revealed significant positive relationships ($r = .051$) at a significant level of .01. A stepwise regression analysis demonstrated that two perspectives of leadership including *encouraging the heart* and *enabling others to act* positively influenced job satisfaction and accounted for 25.7 percent of the variances. A standardized regression function derived from the analysis was:

$Z \text{ sat} = .315 \text{ encouraging the heart} + .242 \text{ enabling others to act}$

246809

Suggestions from this study focus on head nurses' roles of encouraging nurses to work effectively and enabling nurses to act by performing their competencies. These will enhance nurses' satisfaction in work and stay in the organization.

งานวิทยานิพนธ์นี้มอบส่วนดีให้บุพการีและคณาจารย์

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร. มาริสา ไกรฤกษ์ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้แนวคิด ให้คำแนะนำ ตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่องและช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหาและให้ข้อชี้แนะที่เป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัย ตลอดมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์สาขาวิชาการบริหารการพยาบาลและคณาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่นทุกท่าน ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อภิญญา จำปามูล ผู้ช่วยศาสตราจารย์. บุศรา กาญจนบดี นาง ศิริพร มงคลถาวรชัย นาง แพงดี อินทะพานิช นาย สุขสวรรค์ พันธุ์ประเสริฐ ที่ให้วิชาความรู้และช่วยตรวจแก้แบบสอบถามพร้อมทั้งให้ความอบอุ่นเสมอมา ขอขอบพระคุณ นางสาว เขียวลักษณ์ หาญวชิรพงศ์ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ขอขอบคุณรองศาสตราจารย์ วิลาวัณณ พันธุ์พฤกษ์ อาจารย์ประจำสาขาวิชา การบริหารการพยาบาลคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ ตลอดจนช่วยตรวจแก้วิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณสำนักงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ(สพร) ไทย – ลาว และสำนักงาน TICA ที่ได้มอบทุนการศึกษาขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการต่างประเทศ ส.ป.ป.ลาว หัวหน้ากรมและพนักงานในกรมการแพทย์ (กรมปี่นปัว) กระทรวงสาธารณสุขตลอดจนการจัดตั้งทุกๆองค์กร

ขอขอบพระคุณ คณะอำนวยการ หัวหน้าแผนก พยาบาล หัวหน้าหอผู้ป่วย พยาบาลประจำการที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลมโหสถ โรงพยาบาล มิตรภาพ โรงพยาบาลเชษฐาธิราช และโรงพยาบาล แม่และเด็กทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัยครั้งนี้ ขอขอบคุณ นาง สุพร แก้วสุด ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พัชนี สมกำลัง เพื่อนๆร่วมชั้นเรียนภาคพิเศษ และเพื่อนๆ พี่ๆ น้องๆคนลาวทุกคนที่เรียนในมหาวิทยาลัยขอนแก่นที่ทำให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือด้วยน้ำใจไมตรีตลอดระยะเวลาการศึกษา

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณ คุณแม่ ทองจันทร์ พุททวงษ์ และ พี่ๆ น้องๆ ทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือให้กำลังใจและให้การสนับสนุนมาตลอดการศึกษาเป็นอย่างดีและขอขอบคุณเป็นอย่างสูงแด่ญาติพี่น้องทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือและอยู่เบื้องหลังความสำเร็จของผู้วิจัยในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

ญาติพี่น้องทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือและอยู่เบื้องหลังความสำเร็จของผู้วิจัยในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ซึ่งผลอันจะเป็นประโยชน์ ความดี ความงามทั้งปวง ที่เกิดขึ้นจากการศึกษาวิทยานิพนธ์ ขอมอบแด่ครอบครัวพุทธวงษ์ ทุกคนและหากมีข้อบกพร่องด้วยประการใดๆ ผู้วิจัยขอน้อมรับไว้ด้วยความขอบพระคุณ

อรพิม พุทธวงษ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
คำอุทิศ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
1. ความเป็นมาและ ความสำคัญของปัญหา	1
2. คำถามการวิจัย	6
3. วัตถุประสงค์การวิจัย	7
4. สมมติฐานการวิจัย	7
5. ขอบเขตการวิจัย	8
6. คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	8
7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	12
8. กรอบแนวคิดในการวิจัย	12
บทที่ 2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	14
1. การสาธารณสุขในประเทศไทย สาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว	14
2. ความพึงพอใจในงานของพยาบาลประจำการ	26
3. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับ ภาวะผู้นำของหัวหน้าหอผู้ป่วย	37
4. ความสัมพันธ์ระหว่าง ภาวะผู้นำของหัวหน้าหอผู้ป่วยกับความพึงพอใจ ในงาน ของพยาบาลประจำการ	50
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	57
1. ลักษณะของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	57
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	59
3. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ	61

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล	62
5. การวิเคราะห์ข้อมูล	62
บทที่ 4 ผลการวิจัยและการอภิปรายผล	64
1. ผลการวิจัย	65
2. การอภิปรายผล	86
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย และ ข้อเสนอแนะ	100
1. สรุปการวิจัย	101
2. ข้อเสนอแนะ	102
เอกสารอ้างอิง	105
ภาคผนวก	114
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	115
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	117
ภาคผนวก ค หนังสือรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์	133
ประวัติผู้เขียน	145

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำแนกตามโรงพยาบาล	58
ตารางที่ 2	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามหอผู้ป่วยของ 4 โรงพยาบาล	59
ตารางที่ 3	จำนวนและร้อยละกลุ่มตัวอย่างของพยาบาลประจำการจำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล (n = 205 คน)	65
ตารางที่ 4	จำนวนและร้อยละข้อมูลเกี่ยวกับหัวหน้าหอผู้ป่วย (n = 205 คน)	67
ตารางที่ 5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความพึงพอใจในงานของพยาบาลประจำการในโรงพยาบาลศูนย์กลางนครหลวงเวียงจันทน์ ส.ป.ป.ลาว จำแนกเป็นรายด้านและโดยรวม (n = 205 คน)	69
ตารางที่ 6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจในงานของพยาบาลประจำการในโรงพยาบาลศูนย์กลางนครหลวงเวียงจันทน์ ส.ป.ป.ลาว จำแนกเป็นรายด้านและรายข้อ (n = 205 คน)	71
ตารางที่ 7	ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำของหัวหน้าหอผู้ป่วย ตามการรับรู้ของพยาบาลประจำการ จำแนกตามโดยรวมและรายด้าน (n=205 คน)	76
ตารางที่ 8	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับภาวะผู้นำของหัวหน้าหอผู้ป่วย ตามการรับรู้ของพยาบาลประจำการในโรงพยาบาลศูนย์กลางนครหลวงเวียงจันทน์ ส.ป.ป.ลาว จำแนกเป็นรายด้านและรายข้อ (n= 205 คน)	78
ตารางที่ 9	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของหัวหน้าหอผู้ป่วยกับความพึงพอใจในงานของพยาบาลประจำการในโรงพยาบาลศูนย์กลางนครหลวงเวียงจันทน์ ส.ป.ป.ลาว จำแนกโดยรวมและรายด้าน	84
ตารางที่ 10	ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) ของตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสู่สมการถดถอยและการทดสอบความมีนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่เพิ่มขึ้น (R^2 Change) ในการพยากรณ์ความพึงพอใจในงานของพยาบาลประจำการเมื่อใช้วิธีการถดถอยแบบเพิ่มตัวแปรเป็นขั้นตอน	85
ตารางที่ 11	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ (b) และคะแนนมาตรฐาน (Beta) ทดสอบความมีนัยสำคัญของ b และแสดงสมการถดถอยพหุคูณที่ใช้พยากรณ์ความพึงพอใจในงานของพยาบาลประจำการ	86

สารบัญภาพ

	หน้า	
ภาพที่ 1	กรอบแนวคิดในการวิจัย	13
ภาพที่ 2	โครงสร้างการบริหารระบบสาธารณสุขใน ส.ป.ป. ลาว	17
ภาพที่ 3	โครงสร้างโรงพยาบาลศูนย์กลาง (กระทรวงสาธารณสุข, 2001)	25
ภาพที่ 4	ทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของ มาสโลว์ บุญใจ ศรีสถิตยัณราทร (2550)	32